

Handläggare: Bosse Dannert
Telefon: 08-508 18 040

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2010-03-25

Förslag till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

En översyn av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd behövs efter förändringar i omvärlden och i lagstiftningen. Förtydliganden behövs i vissa avsnitt. En översyn behövs också utifrån erfarenheterna från utvecklingen av arbetet mot felaktiga utbetalningar. Ett förslag till revidering av riktlinjer har sänts ut på remiss.

De förändrade förutsättningarna har medfört att handläggningen vid de flesta stadsdelsförvaltningar redan har utvecklats åt det håll som riktlinjerna nu förtydligar. I Farsta har dessa förändringar av arbetssättet kommit långt. Bland annat har ruti-nerna med hembesök och arbetet mot felaktiga utbetalningar utvecklats på ett fram-gångsrikt sätt. Förvaltningen anser att det är positivt att riktlinjerna förtydligas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för vuxna.

Bakgrund

En omfattande översyn av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd genomfördes år 2007. En ny översyn behövs idag, då det sedan dess har inträffat förändringar i omvärlden och i lagstiftningen som påverkar handläggningen av ekonomiskt bistånd. Det har också framförts önskemål om förtydliganden i vissa avsnitt i riktlinjerna från de verksamheter som använder dem i sin dagliga verksamhet. En översyn behövs också utifrån erfarenheterna från utvecklingen av arbetet mot felaktiga utbetalningar.

Förslag till revidering av riktlinjerna har sänts ut på remiss till samtliga stadsdelsförvaltningar och stadsledningskontoret.

Förslaget till reviderade riktlinjer

Förslagets förändringar och förtydliganden av riktlinjerna avser bland annat följande: (*se vidare bilagan*)

Barnfamiljer: Utgångspunkten alltid är att det är föräldrarna som inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnen. Dessutom betonas att det i en analys av konsekvenser för barnen, är viktigt att väga in att det är positivt för barnen om föräldrarna har ett arbete och en fast inkomst.

Kvinnofridsperspektivet. Kompletterande förtydligande av att det i det akuta skedet är skyddsbehovet som är det primära, inte den ekonomiska utredningen.

Avslag på ansökan. Underhållsskyldigheten gentemot övriga familjemedlemmar går före familjemedlemmarnas rätt till försörjningsstöd.

Noggrannhet vid handläggningen. Förtydliganden har gjorts av vad uppdraget att förebygga felaktiga utbetalningar innebär.

Boende. Om den sökande bor i andra hand, inneboende eller liknande, ska hembesök alltid göras i samband med förstagångsansökan. Syftet är att utreda familje- och bostadsförhållande, vistelseadress och bedöma om den uppgivna hyreskostnaden kan anses vara rimlig.

Hushållsel. En mer aktuell tabell över uppskattad genomsnittlig förbrukning av el kommer årligen att skickas ut tillsammans med förändringen av riksnormen.

Boendekostnader. Enligt JO är uppmaningen, att byta till ett boende med mer skälig kostnad eller att avyttra en tillgång för att få rätt till bistånd, ett beslut som ska kunna överklagas. En besvärshänvisning ska därför lämnas tillsammans med ett sådant beslut.

Begravningskostnader. Balsamering av den avlidne kan begäras av de anhöriga. Om de anhöriga väljer detta, föreslås att de även får ta ansvar för kostnaden.

Behandling av spelberoende. I ett tillägg till 4 kap, 1§ socialtjänstlagen framgår det att ekonomisk behovsprövning av behandling inte får göras i de fall där kommunen har rätt att ta ut avgift för insatsen.

Tandvård. Vid ansökan om bistånd till tandvård ska behandlingen omfattas av det statliga tandvårdsstödet för att kostnaden ska godkännas.

Arbetslösa. Personer som har sagt upp sig på egen begäran men inte har rätt till arbetslöshetsersättning ska bedömas på samma sätt som personer med rätt till arbetslöshetsersättning.

Deltagande i arbetssökarverksamhet. Vid ledighet på helgdagar är det de av riksdagen beslutade helgdagarna som gäller.

Kommunalt vårdnadsbidrag. Om en familj väljer att avstå från kommunal barnomsorg för att i stället söka vårdnadsbidrag ska det inte godtas som ett hinder för att stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid.

Vuxenstuderande. Med hänsyn till det rådande arbetsmarknadsläget föreslås en möjlighet att i vissa fall bevilja kompletterande försörjningsstöd till studerande med studiemedel.

Ungdomar under 18 år som bor i stöd- eller träningsboende. Kostnaderna för dessa barns uppehälle ska täckas inom behandlingskostnaden och inte genom försörjningsstöd.

Utländska medborgare. Ändringar i lagstiftningen. Förtydliganden har gjorts för handläggningen av bistånd till EU-medborgare.

Ärendehandläggning. Komplettering med mer utförliga anvisningar utifrån de erfarenheter och verksamhetsutveckling i arbetet mot felaktiga utbetalningar.

Anvisningar av större betydelse som har setts över:

Ifylld ansökningsblankett. Blanketten ska alltid vara fullständigt ifylld. En ofullständigt ifylld ansökningsblankett får inte utgöra underlag för utbetalning av bistånd.

Mottagen information. Alla sökande ska underteckna dokumentet "Bekräftelse på mottagen information". Bekräftelsen ska finnas i varje personakt och får inte rensas.

Flyttning från en förvaltning till en annan. Hembesök ska göras av den mottagande förvaltningen innan första hyran beviljas av avlämnande förvaltning.

Kontoöversikt och kontoutdrag ska kontrolleras minst var tredje månad.

SFI-bonus ska inte reducera försörjningsstödet.

Hemmavarande barns och skolungdomars inkomster av eget arbete ska inte beaktas som inkomst till den del som understiger ett halvt prisbasbelopp per kalenderår.

Formulering av avslagsgrund. "Eftersom behovet inte kan anses vara sådant behov som avses i Socialtjänstlagen" ersätts med "Eftersom detta inte kan anses nödvändigt för att tillförsäkra den sökande en skälig levnadsnivå"

Handläggningen av inkomsten överklagan. Handläggningstiden bör inte överstiga en vecka.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget till reviderade riktlinjer har utformats utifrån förändringarna i förutsättningarna för ekonomiskt bistånd som har inträffat de senaste åren. Dessa förändrade förutsättningar har medfört att handläggningen mer eller mindre i de olika stadsdelarna redan har utvecklats åt det håll som riktlinjerna nu förtydligar.

I Farsta har dessa förändringar av arbetssättet kommit långt. Bland annat har rutinerna med hembesök och arbetet mot felaktiga utbetalningar utvecklats på ett framgångsrikt sätt. Förvaltningen anser därför att det är positivt att dessa förtydliganden nu görs.

Handläggningen av ansökningarna om ekonomiskt bistånd ska enligt lagstiftningen göras utifrån en individuell bedömning. Samtidigt behövs gränsdragningar för när bistånd ska beviljas. Till exempel gäller det studerande med studiemedel som enligt förslaget i vissa fall ska kunna beviljas kompletterande bistånd.

Förvaltningen anser att bedömningen i så fall måste utgå ifrån att den sökande inom en relativt snar framtid blir mer varaktigt självförsörjande genom dessa studier. Grundregeln är att om ett arbete kan fås, så ska det gå före.

Förvaltningen anser att bedömningen och handläggningen av de arbetsföra, arbetslösa sökande måste ha en tydlig inriktning mot arbetslinjen.

Det är också viktigt att samtidigt påpeka att handläggningen av sökande med svåra sociala problem, ofta på grund av missbruk och psykisk funktionsnedsättning, som inte klarar av att stå till arbetsmarknadens förfogande, måste bedömas individuellt. Det behövs ett socialt förändringsarbete med ett professionellt socialt stöd som ger dessa sökande ökade möjligheter att komma ifrån sitt bidragsberoende. Detta är särskilt viktigt då de sökande är en barnfamilj. Bland annat är detta stöd mycket avgörande om familjen står inför hot om vräkning.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Förslag till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd